

# ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

6 липня 2016 року

м. Київ

*Судова палата у цивільних справах  
Верховного Суду України в складі:*

*головуючого  
суддів*

*Гуменюка В.І.,  
Лященко Н.П.,  
Охрімчук Л.І.,*

*Сімоненко В.М.,  
Яреми А.Г.,*

розглянувши у відкритому судовому засіданні справу за позовом ОСОБА\_1 до відділу примусового виконання рішень управління державної виконавчої служби Головного управління юстиції у Закарпатській області, державного підприємства «Інформаційний центр» Міністерства юстиції України, третя особа – товариство з обмеженою відповідальністю «Агро-Свобода», про визнання частково недійсними електронних торгів за заявою ОСОБА\_1 про перегляд ухвали колегії суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 9 грудня 2015 року,

## ***в с т а н о в и л а:***

У січні 2015 року ОСОБА\_1 звернувся до суду із зазначеним позовом, мотивуючи вимоги тим, що 12 січня 2015 року о 9 год. 00 хв. розпочалися електронні торги з реалізації арештованого нерухомого майна – частини комплексу будівель (вагова, КПП тощо), літ. «Б», «Ж», «З», «Й», «К», «Л», загальною площею S\_1, розташованого АДРЕСА\_1. До участі у торгах допущено двох учасників: товариство з обмеженою відповідальністю «Агро-Свобода» (далі – ТОВ «Агро-Свобода») за № 4 та ОСОБА\_1 за № 5.

Позивач зазначив, що остання цінова пропозиція у межах робочого дня надійшла від нього (учасника № 5) о 17 год. 59 хв. 42 сек., оскільки загальна тривалість продовження електронних торгів не могла перевищувати шести годин, а тому вони мали закінчитися о 23 год. 59 хв. 42 сек. Однак системою електронних торгів (далі – Система) було допущено прийняття цінової пропозиції від ТОВ «Агро-Свобода» (учасника № 4) о 23 год. 59 хв.

55 сек., тобто поза межами строку, регламентованого Тимчасовим порядком реалізації арештованого майна шляхом проведення електронних торгів, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 16 квітня 2014 року № 656/5, чинного на час проведення електронних торгів (далі – Порядок), внаслідок чого ТОВ «Агро-Свобода» незаконно було визнане переможцем електронних торгів.

Посилаючись на те, що прилюдні торги були проведені з порушенням норм Порядку в частині визнання переможцем іншого учасника, що призвело до порушення його цивільних прав як належного покупця спірного майна, ОСОБА\_1 просив: визнати частково недійсними електронні торги, які оформлені протоколом від 13 січня 2015 року НОМЕР\_1 проведення електронних торгів з реалізації арештованого нерухомого майна – частини комплексу будівель (вагова, КПП тощо), літ. «Б», «Ж», «З», «Й», «К», «Л», загальною площею S\_1, розташованого АДРЕСА\_1 (реєстраційний номер лота НОМЕР\_2), у частині визнання переможцем учасника № 4; визнати недійсним зазначений протокол проведення електронних торгів, сформований Системою 13 січня 2015 року о 00 год. 00 хв. 11 сек.; відновити становище, яке існувало до порушення процедури проведення електронних торгів, шляхом визнання переможцем торгів ОСОБА\_1 та зобов'язати державне підприємство «Інформаційний центр» Міністерства юстиції України (далі – ДП «Інформаційний центр») внести відповідні відомості до Системи й засобами Системи сформувати новий протокол електронних торгів, що відбулися 12 січня 2015 року, з реалізації вказаного вище арештованого нерухомого майна (реєстраційний номер лота НОМЕР\_2), який, крім належної інформації, повинен містити відомості про визнання

ОСОБА\_1 новим переможцем електронних торгів; зобов'язати ДП «Інформаційний центр» розмістити сформований новий протокол на веб-сайті та в особистому кабінеті наступного учасника цих електронних торгів, визначеного новим переможцем електронних торгів, ОСОБА\_1; зобов'язати відділ примусового виконання рішень управління державної виконавчої служби Головного управління юстиції в Закарпатській області (далі – відділ примусового виконання рішень УДВС ГУЮ в Закарпатській області) скласти акт проведення електронних торгів, згідно з яким переможцем електронних торгів від 12 січня 2015 року з реалізації спірного арештованого нерухомого майна (реєстраційний номер лота НОМЕР\_2) є ОСОБА\_1.

Ужгородський міськрайонний суд Закарпатської області рішенням від 5 травня 2015 року в задоволенні позовних вимог ОСОБА\_1 відмовив.

Апеляційний суд Закарпатської області рішенням від 28 серпня 2015 року рішення Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 5 травня 2015 року скасував та ухвалив нове, яким позовні вимоги ОСОБА\_1 задовольнив: визнав частково недійсними електронні торги, оформлені протоколом від 13 січня 2015 року НОМЕР\_1 проведення електронних торгів з реалізації арештованого нерухомого майна: частини комплексу будівель (вагова, КПП тощо), літ. «Б», «Ж», «З», «Й», «К», «Л», загальною площею S\_1, більша частина з яких – склади зерна підлогового типу, АДРЕСА\_1 (реєстраційний номер лота НОМЕР\_2), в частині визнання переможцем учасника 4; визнав недійсним протокол НОМЕР\_1 проведення електронних торгів, сформований Системою 13 січня 2015 року о 00 год. 00 хв. 11 сек.; визнав переможцем торгів ОСОБА\_1 та зобов'язав ДП «Інформаційний центр» внести відповідні відомості до Системи й засобами Системи сформувати новий протокол електронних торгів, що відбулися

12 січня 2015 року, з реалізації вказаного вище арештованого нерухомого майна (реєстраційний номер лота НОМЕР\_2), який, крім належної інформації, повинен містити відомості про визнання ОСОБА\_1 новим переможцем електронних торгів; зобов'язав ДП «Інформаційний центр» розмістити сформований новий протокол на веб-сайті та в особистому кабінеті наступного учасника цих електронних торгів, визначеного новим переможцем електронних торгів, – ОСОБА\_1; зобов'язано відділ примусового виконання рішень УДВС ГУЮ в Закарпатській області скласти акт проведення електронних торгів, згідно з яким переможцем електронних торгів від 12 січня 2015 року з реалізації спірного арештованого нерухомого майна (реєстраційний номер лота НОМЕР\_2) є ОСОБА\_1, вирішив питання розподілу судових витрат.

Колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ Ухвалою від 9 грудня 2015 року касаційні скарги ТОВ «Агро-Свобода» та ДП «Інформаційний центр» задовольнила, рішення Апеляційного суду Закарпатської області від 28 серпня 2015 року скасувала та залишила в силі рішення Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 5 травня 2015 року.

28 грудня 2015 року до Верховного Суду України звернувся ОСОБА\_1 із заявою про перегляд ухвали колегії суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 9 грудня 2015 року з підстави невідповідності судового рішення суду касаційної інстанції викладеному у постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права.

На підтвердження своїх доводів заявник надав постанову Верховного Суду України від 18 листопада 2015 року.

У зв'язку із цим ОСОБА\_1 просить скасувати ухвалу колегії суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 9 грудня 2015 року та залишити в силі рішення Апеляційного суду Закарпатської області від 28 серпня 2015 року.

Заслухавши суддю-доповідача, дослідивши наведені в заяві доводи, Судова палата у цивільних справах Верховного Суду України вважає, що заява задоволенню не підлягає з огляду на таке.

Відповідно до статті 353 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) Верховний Суд України переглядає судові рішення у цивільних справах виключно з підстав і в порядку, встановлених цим Кодексом.

Згідно з пунктом 4 частини першої статті 355 ЦПК України заява про перегляд судових рішень у цивільних справах може бути подана з підстави невідповідності судового рішення суду касаційної інстанції викладеному у постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права.

За змістом пункту 1 частини першої статті 360<sup>5</sup> ЦПК України Верховний Суд України відмовляє у задоволенні заяви, якщо обставини, які стали підставою перегляду справи, не підтвердилися, або норми права у рішенні, про перегляд якого подана заява, були застосовані правильно.

Суди першої та апеляційної інстанцій установили, що 12 січня 2015 року о 9 год. 00 хв. розпочалися електронні торги з продажу майна (реєстраційний номер лота НОМЕР\_2) – частини комплексу будівель (вагова, КПП тощо), літ. «Б», «Ж», «З», «Й», «К», «Л», загальною площею S\_1, більша частина з яких склади зерна підлогового типу, АДРЕСА\_1.

До участі в указаних електронних торгах відповідно до вимог Порядку було допущено двох учасників: ТОВ «Агро-Свобода» (учасник <sup>1</sup> 4) та ОСОБА\_1 (учасник <sup>1</sup> 5).

Згідно з протоколом проведення електронних торгів від 13 січня 2016 року НОМЕР\_1 остання цінова пропозиція надійшла від ОСОБА\_1 о 17:59:42 (а. с. 11-12).

Оскільки цінова пропозиція від учасника <sup>1</sup> 5 надійшла за 5 хвилин до завершення строку, електронні торги автоматично були продовженні на 30 хвилин, однак за 5 хвилин до їх завершення після продовження строку на 30 хвилин надійшла цінова пропозиція від ТОВ «Агро-Свобода», а саме о 18:25:49. У подальшому учасники електронних торгів неодноразово подавали свої цінові пропозиції з кроком підвищення ставки, остання з яких у розмірі 2 млн 188 тис. 51 грн 16 коп. надійшла о 23:59:55 від учасника <sup>1</sup> 4.

На підставі надання найвищої цінової пропозиції ТОВ «Агро-Свобода» було визначено переможцем електронних торгів; при цьому від ОСОБА\_1 остання цінова пропозиція надана о 23:46:18.

За результатами торгів складено протокол проведення торгів від 13 січня 2015 року НОМЕР\_1. Переможцем торгів згідно із цим протоколом стало ТОВ «Агро-Свобода» (т.1, а.с. 2).

Відмовляючи в задоволенні позовних вимог ОСОБА\_1, суд першої інстанції, з висновками якого погодився суд касаційної інстанції, дійшов висновку, що загальна тривалість продовження електронних торгів не перевищувала шести годин, визначених пунктом 2 розділу V Порядку.

Суд апеляційної інстанції, скасовуючи рішення місцевого суду та задовольняючи позов, дійшов висновку, що організатором торгів істотно порушено процедуру їх проведення внаслідок прийняття Системою цінової пропозиції від учасника № 4 (ТОВ «Агро-Свобода») о 23 год. 59 хв. 55 сек., тобто за межами часу, на який могли продовжуватися електронні торги, що вплинуло на їх результати в частині визначення переможця.

У наданій для порівняння постанові від 18 листопада 2015 року міститься висновок Верховного Суду України про те, що дотримання нормативно встановлених правил призначення та проведення прилюдних торгів є обов'язковою умовою правомірності правочину.

За змістом частини першої статті 62 Закону України «Про виконавче

провадження» реалізація арештованого майна, крім майна, вилученого з обігу згідно із законом, та майна, зазначеного в частині восьмій статті 57 цього Закону, здійснюється шляхом його продажу на прилюдних торгах, аукціонах або на комісійних умовах.

Відповідно до статті 62 цього закону та розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 року № 332-р «Про проведення експерименту із запровадження реалізації арештованого майна шляхом проведення електронних торгів» Міністерство юстиції України наказом від 16 квітня 2014 року № 656/5 затвердило Порядок.

Згідно з цим наказом ДП «Інформаційний центр» є організатором електронних торгів та уповноважене на здійснення заходів зі створення та супроводження програмного забезпечення Системи, технологічного забезпечення, збереження та захисту даних, що містяться у Системі, здійснення організації та проведення електронних торгів, забезпечення збереження майна, виконання інших функцій, передбачених Порядком.

Абзацом восьмим пункту 1 Порядку у редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин, встановлено, що електронні торги – це прилюдні торги, що здійснюються в електронній формі в Системі.

Електронні торги розпочинаються у визначений в інформаційному повідомленні про електронні торги день і проводяться протягом одного робочого дня з 9-ї до 18-ї години. Якщо остання цінова пропозиція надійшла за 5 хвилин до завершення строку, визначеного в абзаці першому цього пункту, електронні торги автоматично продовжуються на 30 хвилин від часу подачі останньої цінової пропозиції. Загальна тривалість такого продовження не може перевищувати шести годин (пункт 2 розділу V Порядку)

Отже, загальна тривалість проведення електронних торгів становить дев'ять годин (з 09:00:00 до 18:00:00), однак можливе продовження строку перебігу електронних торгів одноразово на 30 хвилин від часу подачі останньої цінової пропозиції, яка надійшла за п'ять хвилин до завершення основного часу.

За таких умов електронні торги можуть продовжуватися поза межами основного часу, а саме після 18:00:00, і загальна тривалість додаткового часу проведення торгів не може перевищувати шість годин; при цьому моментом відліку додаткового часу є момент закінчення основного часу, а саме 18 год. 00 хв. 00 сек., який не може перериватися додатковим часом.

Пунктом 3 розділу V Порядку передбачено, що всі учасники, що були зареєстровані організатором, мають доступ до ходу електронних торгів. Учасники висувують свої цінові пропозиції по лоту. Цінова пропозиція подається через Веб-сайт електронних торгів з кроком підвищення ставки, зазначеним у повідомленні про електронні торги. Перша цінова пропозиція може бути рівною стартовій ціні лота. Кожна наступна цінова пропозиція має містити ціну, на встановлений організатором крок вищу за попередню. Моментом подачі цінової пропозиції вважається зафіксований Системою момент відправки учасником цінової пропозиції засобами Системи.

В особистому кабінеті діє розділ з активними на даний момент електронними торгами, в яких бере участь учасник, інформацією про хід електронних торгів, що містить відомості про останню цінову пропозицію щодо лота, найвищу на даний момент. Інформація про хід електронних торгів оновлюється одразу після внесення одним із учасників наступної цінової пропозиції. В особистому кабінеті учаснику забезпечується можливість підвищення відображеної пропозиції на крок аукціону шляхом подання цінової пропозиції (пункт 4 розділу V Порядку).

Переможцем електронних торгів визнається учасник, від якого на момент завершення електронних торгів надійшла найвища цінова пропозиція (пункт 5 розділу V Порядку).

Аналіз зазначених правових норм дає підстави для висновку про те, що за умови надходження останньої цінової пропозиції за 5 хвилин до завершення строку, електронні торги автоматично продовжуються відповідно до пункту 2 розділу V Порядку на 30 хвилин від часу подачі останньої цінової пропозиції. Загальна тривалість такого продовження не може перевищувати шести годин і відраховується саме від завершення строку (18:00:00), який є чітко визначеним.

У справі, яка переглядається, суд першої інстанції, з висновком якого погодився й суд касаційної інстанції, врахувавши вимоги зазначених норм матеріального права, а також той факт, що остання цінова пропозиція надійшла від учасника № 4 о 23 год. 59 хв. 55 сек., дійшов обґрунтованого висновку, що загальна тривалість продовження електронних торгів не перевищувала шести годин, отже, торги були проведені з дотриманням вимог Порядку.

Судове рішення, яке заявник просить переглянути, є обґрунтованим, суди правильно застосували норми матеріального права.

За таких обставин підстави для задоволення заяви ОСОБА\_1 і скасування ухвали колегії суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 9 грудня 2015 року відсутні.

Керуючись статтями 355, 360<sup>3</sup> та 360<sup>5</sup> ЦПК України, Судова палата у цивільних справах Верховного Суду України

#### ***п о с т а н о в и л а:***

У задоволенні заяви ОСОБА\_1 про перегляд ухвали колегії суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 9 грудня 2015 року відмовити.

Постанова Верховного Суду України є остаточною і може бути оскаржена тільки на підставі, встановленій пунктом 3 частини першої статті 355 ЦПК України.

***Головуючий***

***В.І. Гуменюк***

**Судді:**

***Н.П. Лященко***

***Л.І. Охрімчук***

***В.М. Сімоненко***

***А.Г. Ярема***